

V Bruseli 17. júla 2025
(OR. en)

11769/25

**Medziinštitucionálny spis:
2025/0239 (COD)**

**COH 144
SOC 534
SAN 471
CADREFIN 111
POLGEN 94
CODEC 1048**

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od: Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie

Dátum doručenia: 17. júla 2025

Komu: Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie

---

Č. dok. Kom.: COM(2025) 558 final

Predmet: Návrh
NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,
ktorým sa ako súčasť plánu národného a regionálneho partnerstva stanoveného v nariadení (EÚ) [plán NRP] zriaďuje Európsky sociálny fond a ktorým sa stanovujú podmienky implementácie podpory kvalitného zamestnania, zručností a sociálneho začlenenia zo strany Únie na roky 2028 – 2034

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2025) 558 final.

Príloha: COM(2025) 558 final

V Bruseli 16. 7. 2025
COM(2025) 558 final

2025/0239 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa ako súčasť plánu národného a regionálneho partnerstva stanoveného v nariadení (EÚ) [plán NRP] zriaďuje Európsky sociálny fond a ktorým sa stanovujú podmienky implementácie podpory kvalitného zamestnania, zručností a sociálneho začlenenia zo strany Únie na roky 2028 – 2034

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Týmto návrhom sa zriaďuje Európsky sociálny fond (ESF), hlavný nástroj na investovanie do európskych občanov, ich budúcnosti a pripravenosti. Tento návrh odzrkadľuje súčasnú sociálnu a hospodársku situáciu a poskytuje konkrétnu odpoveď na výzvu európskej verejnosti, ktorá žiada sociálnejšiu Európu a zvyšovanie investícií do ľudí v Európskej únii. ESF je hlavným nástrojom EÚ na podporu a posilnenie sociálnej súdržnosti v európskych spoločnostiach. Tento návrh je sprievodným dokumentom k návrhu nariadenia o národných a regionálnych partnerstvách. Obe nariadenia sa navzájom posilňujú a dopĺňajú. ESF sa bude ako súčasť politiky súdržnosti implementovať ako jeden z prvkov zastrešujúcich [plány národného a regionálneho partnerstva] a doplní [nariadenie o NRP] týkajúce sa konkrétnych politických prvkov ESF. ESF podporuje ciele plánu NRP v rámci rozsahu jeho podpory, ako sa stanovuje v tomto nariadení.

Sila Európy je v jej ľuďoch. Európsky parlament, Rada a Komisia 17. novembra 2017 spoločne vyhlásili Európsky pilier sociálnych práv^[1]. Jeho cieľové hodnoty odrážajú jasné a ambiciózne ciele v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby. Dosiachnutie týchto cieľov nie je len morálna povinnosť, je to aj ekonomická nevyhnutnosť. V politických usmerneniach na roky 2024 – 2029 sa uvádza, že naše jedinečné sociálne trhové hospodárstvo poskytuje Európe mnoho výhod oproti jej konkurentom.

V oznámení Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Kompas konkurencieschopnosti^[2] sa uvádza: „*Účinné sociálne politiky založené na Európskom pilieri sociálnych práv majú zásadný význam pre formovanie konkurencieschopnej Európy. Konkurencieschopnejšie hospodárstvo s vysokou produktivitou zabezpečí, aby bol náš sociálny model dlhodobo finančne udržateľný a aby občania videli jasné cesty k vlastnému hospodárskemu úspechu. Všetci Európania musia mať možnosť prispieť k väčšiemu zlepšeniu konkurencieschopnosti a mať z neho prospech.*“ Skutočne sa neustále ukazuje, že hospodárstva s najúčinnjšími investíciami do ľudského kapitálu patria aj medzi najkonkurencieschopnejšie, najodolnejšie a hospodársky najzdravšie hospodárstva.

V záveroch Európskej rady z 20. marca 2025 sa zdôrazňuje, že „*v nadväznosti na oznámenie Komisie o únii zručností z 5. marca 2025 by sa malo vynaložiť ďalšie úsilie na posilnenie získavania, uznávania a zachovávanía zručností v celej EÚ, od budovania základných zručností až po účasť na celoživotnom vzdelávaní, rekvalifikácii a zvyšovaní úrovne zručností v súlade s Európskym pilierom sociálnych práv a jeho akčným plánom*“. V tých istých záveroch sa odkazuje na vyhlásenie z Budapešti, konkrétne na potrebu „*[v]yužiti[a] talentov Európy a investovani[a] do zručností v záujme podpory kvalitných pracovných miest v celej Únii*“. Okrem toho v súčasnom demografickom kontexte nepostačuje len zabezpečiť, aby ľudia mali zručnosti, je potrebná aj silná účasť na trhu práce.

Napriek pokroku prioritou v celej EÚ zostáva riešenie nezamestnanosti, chýbajúcich zručností, nedostatku pracovnej sily a pretrvávajúcej vysokej miery chudoby. Ohrozujú nielen vyhliadky na dosiahnutie hlavných cieľových hodnôt stanovených pre Európsky pilier sociálnych práv, ale sú aj prekážkou pokroku pri posilňovaní konkurencieschopnosti Európy v čoraz globalizovanejšom svete.

Európskych občanov zaujímajú najmä sociálne otázky a služby pre občanov, ako je vzdelávanie vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve a zdravotná a dlhodobá starostlivosť, ako aj dostupnosť sociálneho bývania a nedostatočný pokrok pri znižovaní chudoby^[3]. V týchto oblastiach sa od Únie očakáva viac. Zvyšuje sa potreba cielených akcií na riešenie týchto výziev.

Okrem toho je v kontexte zvýšenej geostrategickej neistoty a zvýšenej frekvencie extrémnych poveternostných javov nevyhnutné pripraviť sa na neočakávané udalosti. [Počas pandémie koronavírusu sa ukázalo, že dočasná podpora na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (SURE) je veľmi dôležitá z hľadiska ochrany zamestnancov a samostatne zárobkovo činných osôb a pomáha znížiť výskyt nezamestnanosti a straty príjmu. V tomto návrhu sa potvrdzuje európska solidarita, ktorá sa môže uplatniť aj v budúcnosti, ak bude jej potreba riadne odôvodnená danými okolnosťami].

ESF bude podporovať vykonávanie politiky EÚ a národné alebo regionálne štrukturálne reformy v oblasti zamestnanosti, vzdelávania a zručností, sociálneho začlenenia a služieb starostlivosti vrátane dlhodobej starostlivosti a zdravotnej starostlivosti. Zodpovedá to rozsahu pôsobnosti usmernení pre politiky zamestnanosti (článok 148 ZFEÚ). ESF tak prispeje k úsiliu členských štátov znížiť nezamestnanosť, zlepšiť kvalitu a rovnosť príležitostí vo vzdelávaní a v odbornej príprave a zlepšiť sociálne začlenenie a integráciu. ESF bude takisto konkrétne prispievať k implementácii záruky získania zručností v súlade s úniou zručností. Podpora individuálnych vzdelávacích účtov by v tejto súvislosti mala byť dôležitým rozmerom, ktorý vzhľadom na to, že podniky budú mať prístup k správnym zručnostiam, pomôže, aby strategické investície podnikov v Európe v bezprostrednej budúcnosti napredovali. Okrem toho ESF bude podporovať udržanie a ďalší rozvoj otvorených, demokratických, rovnoprávných a inkluzívnych spoločností založených na zásadách právneho štátu a na sociálnom dialógu. Navyše s cieľom podporiť integrované prístupy sa podporuje, aby fond investoval do infraštruktúry aj ľudí.

ESF teda pomôže budovať sociálnu Európu posilňujúcu postavenie ľudí a prispeje k hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti v súlade s článkom 174 ZFEÚ, ktorá je nevyhnutným predpokladom správneho fungovania EÚ ako stabilnej a životaschopnej hospodárskej a politickej únie.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

ESF bude ako súčasť politiky súdržnosti fungovať v rámci plánu národného a regionálneho partnerstva (plán NRP) a jeho jednotného súboru pravidiel. ESF stavia na dlhodobej viditeľnosti a preukázanom úspechu Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+) ako dôveryhodného rámca pre investovanie do ľudí v súlade s Európskym pilierom sociálnych práv, európskym semestrom a usmerneniami pre politiky zamestnanosti. Preto hoci je ESF úzko prepojený s plánom NRP, zachová si svoj nezávislý právny základ stanovený v článku 162 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

Efektívna a účinná implementácia akcií podporovaných z plánu NRP vrátane ESF závisí od dobrej správy vecí verejných a partnerstva medzi všetkými aktérmi na príslušných územných úrovniach a sociálno-ekonomickými aktérmi, najmä sociálnymi partnermi a organizáciami občianskej spoločnosti.

Fond ESF podporuje politiky a priority, ktorých cieľom je pomáhať pri dosahovaní plnej zamestnanosti, zvyšovať kvalitu a produktivitu práce, posilňovať geografickú a profesijnú mobilitu pracovníkov v rámci Únie, zlepšovať systémy vzdelávania a odbornej prípravy a podporovať medzigeneračnú spravodlivosť a sociálne začlenenie a zdravie.

Zastrešujúcim politickým cieľom nariadenia o ESF je dosiahnuť výkonnejšiu a odolnejšiu „sociálnu Európu“ a realizovať Európsky pilier sociálnych práv, ako aj priority v sociálnej oblasti a oblasti zamestnanosti, ktoré boli potvrdené európskym procesom správy hospodárskych záležitostí. ESF bude prispievať k vykonávaniu integrovaných usmernení prijatých v súlade s článkom 121 a článkom 148 ods. 4 ZFEÚ a príslušných odporúčaní pre jednotlivé krajiny prijatých v kontexte európskeho semestra. Bude takisto východiskom pre celkový cieľ, ktorým je inteligentný, inkluzívny a udržateľný rast po roku 2030 (ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja²) a vzostupná konvergencia.

ESF navyše pomôže zlepšovať pracovné príležitosti, zvyšovať životnú úroveň a úroveň zdravia a zvyšovať mobilitu pracovnej sily a hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť, ako sa stanovuje v ZFEÚ a Charte základných práv EÚ. Cieľom ESF je takisto prispieť k únii zručností a k integrácii štátnych príslušníkov tretích krajín. Stanovením minimálneho podielu a súm určených pre ESF sa zabezpečí, aby sa priority EÚ opísané vyššie primerane zohľadnili v objeme investícií priamo zameraných na európskych občanov.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Cieľom ESF je zlepšiť synergie a koherentnosť s ostatnými opatreniami investovania do rozvoja ľudského kapitálu v rámci národného a regionálneho partnerstva (plán NRP), najmä v rámci politiky súdržnosti a v rámci podpory z rybárskej a poľnohospodárskej politiky, ako aj s Európskym fondom pre konkurencieschopnosť.

ESF bude naďalej dopĺňať podporu z programu Erasmus. ESF a program Erasmus sú zamerané na podobné oblasti, najmä na pomoc ľuďom pri získavaní nových zručností, zvyšovaní úrovne zručností s cieľom reagovať na potreby priemyselných sektorov, zlepšovaní digitálnych zručností, ako aj kvality vzdelávania a odbornej prípravy.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Právny rámec pre opatrenia, ktoré sú predmetom tohto návrhu, poskytuje Zmluva o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), konkrétne jej články 164, 174 a 175. ESF je založený na článkoch 162 a 164 ZFEÚ a podpora boja proti chudobe, najmä riešením potravinovej a základnej materiálnej deprivácie, a podpora presadzovania základných hodnôt EÚ je založená na článku 175 tret'om odseku ZFEÚ.

V tomto návrhu sa vymedzuje rozsah podpory z ESF v súvislosti so špecifickými cieľmi vymedzenými v nariadení o pláne NRP, ako aj ciele akcie v oblasti sociálnej inovácie. Odkazuje sa v ňom aj na výbor ESF podľa článku 163 ZFEÚ.

Komisia okrem toho 16. júla 2025 prijala návrh nariadenia o pláne národného a regionálneho partnerstva s cieľom zlepšiť koordináciu a zosúladiť implementáciu podpory v rámci zdieľaného riadenia, pričom hlavným cieľom je zjednodušenie realizácie politik. Tieto spoločné ustanovenia sa vzťahujú aj na ESF.

- **Základné práva**

Okrem nariadenia o podmienenosti, ktoré sa bude naďalej uplatňovať na celý rozpočet EÚ, toto nariadenie obsahuje silné záruky na zabezpečenie toho, aby sa fondy implementovali v súlade s Chartou základných práv Európskej únie a so zásadou právneho štátu, ako sa stanovuje v článku 2 písm. a) nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092. V tejto iniciatíve sa zohľadnia aj zásady Dohovoru Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

V oblastiach sociálnej politiky a politiky zamestnanosti a verejného zdravia má EÚ buď spoločnú právomoc s členskými štátmi (článok 4 ZFEÚ), právomoc stanovovať mechanizmy, v rámci ktorých musia členské štáty svoj postup koordinovať (článok 5 ZFEÚ), alebo právomoc vykonávať činnosti na podporu, koordináciu alebo doplnenie činnosti členských štátov (článok 6 ZFEÚ).

ESF sa opiera o zásadu subsidiarity. V rámci zdieľaného riadenia Komisia deleguje členským štátom EÚ a regiónom úlohy týkajúce sa strategického programovania a implementácie. Takisto sa ním obmedzuje činnosť Únie na opatrenia, ktoré sú nevyhnutné pri dosahovaní cieľov stanovených v zmluvách. Cieľom zdieľaného riadenia je zabezpečiť, aby sa rozhodnutia prijímali na čo najbližšej úrovni k občanom a aby bolo opatrenie na úrovni EÚ opodstatnené vzhľadom na možnosti a špecifiká na národnej, regionálnej alebo miestnej úrovni. Zdieľané riadenie približuje Európu občanom a prepája miestne potreby s európskymi cieľmi. Navyše posilňuje osvojenie si cieľov EÚ, keďže členské štáty a Komisia sa delia o rozhodovaciu právomoc a zodpovednosť.

- **Proporcionalita**

V súlade so zásadou proporcionality tento návrh neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie jeho cieľov.

- **Výber nástroja**

Zvoleným nástrojom je nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Európsky sociálny fond.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

[Pozri posúdenie vplyvu nariadenia o pláne NRP]

4. VPLYV NA ROZPOČET

[doplní sa]

Celkový rozpočet vyčlenený na ESF na roky 2028 – 2034 predstavuje XX mld. EUR (v bežných cenách).

Podrobnosti o finančných a personálnych potrebách možno nájsť v legislatívnom finančnom a digitálnom výkaze k nariadeniu o pláne NRP.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

[Pozri posúdenie vplyvu nariadenia o pláne NRP]

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Nariadenie o ESF zahŕňa predmet úpravy a vymedzuje rozsah podpory z ESF vo vzťahu k cieľom vymedzeným v nariadení o pláne NRP. Zahŕňa aj ustanovenia o sociálnej inovácii. A napokon sa v ňom načrtáva výbor podľa článku 163 ZFEÚ a dátum nadobudnutia účinnosti.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa ako súčasť plánu národného a regionálneho partnerstva stanoveného v nariadení (EÚ) [plán NRP] zriaďuje Európsky sociálny fond a ktorým sa stanovujú podmienky implementácie podpory kvalitného zamestnania, zručností a sociálneho začlenenia zo strany Únie na roky 2028 – 2034

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej články 164 a 175 ods. 3,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Európsky parlament, Rada a Komisia 17. novembra 2017 spoločne vyhlásili Európsky pilier sociálnych práv ako odpoveď na sociálne výzvy v Európe. Dvadsať kľúčových zásad piliera je rozdelených do troch kategórií: rovnosť príležitostí a prístup na trh práce; spravodlivé pracovné podmienky; sociálna ochrana a začleňovanie. Akcie v rámci Európskeho sociálneho fondu (ďalej len „ESF“) by sa mali riadiť dvadsiatimi zásadami Európskeho piliera sociálnych práv. Komisia 4. marca 2021 predložila Akčný plán na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv (ďalej len „akčný plán“) zahŕňajúci ambiciózne, ale realistické hlavné cieľové hodnoty Únie do roku 2030 v oblasti zamestnanosti (aspoň 78 % obyvateľstva vo veku 20 – 64 rokov by malo byť zamestnaných), zručností (aspoň 60 % všetkých dospelých by sa malo každý rok zúčastňovať na odbornej príprave) a znižovania chudoby (aspoň o 15 miliónov menej ľudí by malo byť ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením vrátane piatich miliónov detí) (ďalej len „hlavné cieľové hodnoty Únie do roku 2030“) a doplnkové čiastkové cieľové hodnoty, ako aj revidovaný sociálny prehľad. S cieľom prispieť k realizácii Európskeho piliera sociálnych práv by sa z ESF mali podporovať investície do ľudí a reforiem systémov v oblastiach zamestnanosti, vzdelávania a sociálneho začlenenia, čím by sa mala posilniť hospodárska, sociálna a územná súdržnosť v súlade s článkom 174 zmluvy.
- (2) Usmernenia pre politiky zamestnanosti členských štátov stanovené v článku 148 ods. 2 zmluvy, ktoré Rada každoročne prijíma v kontexte európskeho semestra, sú kľúčovým nástrojom koordinácie politík zamestnanosti a sociálnych politík Únie a členských štátov. Poskytujú spoločné priority a cieľové hodnoty pre politiky zamestnanosti, vzdelávania, zručností a sociálne politiky s cieľom zlepšiť konkurencieschopnosť Únie a zvýšiť jej atraktivnosť na investovanie, vytváranie pracovných miest a posilnenie

sociálnej súdržnosti. ESF je hlavným nástrojom Únie na podporu usmernení pre zamestnanosť a dosahovanie cieľov Únie v oblasti politiky zamestnanosti a sociálnej politiky. Usmernenia pre politiky zamestnanosti dopĺňajú zásady Európskeho piliera sociálnych práv. V tejto súvislosti by sa rozsah pôsobnosti ESF na roky 2028 až 2034 mal plne zosúladiť s rozhodnutím Rady (EÚ) ...¹ [usmernenia pre politiky zamestnanosti prijaté Radou najneskôr do 1. januára 2027].

- (3) Na úrovni Únie slúži ako rámec na identifikáciu národných priorít v oblasti reforiem a na monitorovanie ich realizácie európsky semester pre koordináciu hospodárskych politik. Členské štáty by mali predkladať výročné správy o pokroku pri vykonávaní svojich strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánov. Tento rámec by mal byť základom pre koherentné využívanie finančných prostriedkov Únie, a to aj s cieľom maximalizovať pridanú hodnotu finančnej podpory, ktorá sa má získať.
- (4) Únia čelí štrukturálnym výzvam vyplývajúcim z globalizácie hospodárstva, zraniteľných dodávateľských reťazcov, riadenia migračných tokov a zvýšenej bezpečnostnej hrozby, prechodu na čistú energiu, technologických zmien a demografickej zmeny, starnúcej pracovnej sily, nedostatku sociálneho bývania a rastúceho nedostatku zručností a pracovnej sily v mnohých odvetviach a regiónoch.
- (5) Vzhľadom na meniacu sa realitu vo svete práce by sa Únia mala pripraviť na súčasné a budúce výzvy a investovať do relevantných zručností snahou o inkluzívnejší rast a zlepšovaním politiky zamestnanosti a sociálnej politiky, a to aj so zreteľom na mobilitu pracovnej sily a reštrukturalizáciu odvetví, pričom by mala venovať pozornosť mestským a vidieckym oblastiam, ktoré čelia osobitným sociálnym ťažkostiam.
- (6) Do roku 2040 bude mať trh práce Únie každoročne približne o 1 milión osôb menej. Okrem úbytku pracovnej sily niektoré regióny čelia malému a stagnujúcemu podielu obyvateľstva s terciárnym vzdelaním, čo komplikuje kompenzáciu straty pracovnej sily prostredníctvom vyššej produktivity práce. Zvýši sa tlak na model sociálneho zabezpečenia Únie, čo bude mať vplyv na jeho udržateľnosť a primeranosť. Takisto sa tým zvýši nedostatok pracovnej sily a zručností na trhu práce, čo sťaží hospodársky rast a konkurencieschopnosť. V niektorých odvetviach to povedie k tlaku na náklady práce. ESF preto musí podporovať zvyšovanie účasti na trhu práce, najmä žien a mladých ľudí, osôb so zdravotným postihnutím, rómskych komunít, a podporovať zamestnávateľov pri hľadaní správnych ľudí na dostupné pracovné miesta, posilniť postavenie starších pracovníkov primeranými opatreniami na trhu práce a na pracovisku, zabezpečiť kvalifikovanú pracovnú silu, ktorá bude schopná riešiť hlavné spoločenské výzvy, a podporovať zdravú rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom, a to aj zabezpečením prístupu ku kvalitnej starostlivosti o deti.
- (7) Komisia 29. januára 2025 predstavila Kompas pre konkurencieschopnosť. Kompas predstavuje cestu pre Európu, ako sa stať miestom, kde sa vynájdu, vyrobia a uvedú na trh technológie, služby a ekologické výrobky budúcnosti, pričom by sa mala stať prvým klimaticky neutrálnym kontinentom. V kompase sa uznáva päť horizontálnych faktorov konkurencieschopnosti vrátane podpory zručností a kvalitných pracovných miest a zdôrazňuje, že základom konkurencieschopnosti Európy sú jej ľudia. Na to, aby bola Únia konkurencieschopná a pripravená na budúcnosť, musí podporovať svojich ľudí a vybaviť ich zručnosťami a kompetenciami potrebnými na to, aby uspeli vo vzdelávaní, v práci a živote.

---

¹ Vložiť odkaz na uverejnenie.

- (8) Okrem toho Komisia 26. februára 2025 prijala oznámenie pod názvom „Dohoda o čistom priemysle: spoločný plán konkurencieschopnosti a dekarbonizácie“. Je nevyhnutné uznať kritickú úlohu zručností pri uľahčovaní úspešného prechodu na čistejšiu a konkurencieschopnejšiu priemyselnú budúcnosť v Únii. Na podporu inovácií a pokrok v dekarbonizácii a obehovosti v životne dôležitých priemyselných odvetviach je nevyhnutný rozvoj vysokokvalifikovanej pracovnej sily. Toto zameranie sa na zlepšovanie zručností má zásadný význam, pokiaľ ide o dosiahnutie cieľov Únie v oblasti spravodlivej transformácie a udržanie a posilnenie globálnej konkurencieschopnosti Únie. Okrem toho prístup k environmentálnym zdrojom a ich prínosom je v spoločnosti nerovnomerne rozložený, rovnako ako environmentálna nebezpečnosť a zdravotné riziká. Je pravdepodobnejšie, že neúmerne postihnú zraniteľné skupiny.
- (9) Cieľom únie zručností je podporovať rozvoj kvalitných, inkluzívnych a adaptabilných systémov vzdelávania, odbornej prípravy a zručností, aby bola Unia viac konkurencieschopná, pripravená, bezpečná a demokratická. V súlade s úniou zručností by mala Unia zabezpečiť dostatočné finančné prostriedky na budovanie pevných základov zručností a podporu celoživotných a na budúcnosť orientovaných príležitostí na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu pre všetkých, najmä s cieľom riešiť výzvy digitálnej a zelenej transformácie. Prispieje to najmä k digitálnym zručnostiam a kľúčovým podporným technológiám, ale aj k zručnostiam na podporu rozvíjajúcich sa odvetví s cieľom poskytnúť ľuďom zručnosti prispôbené digitalizácii, ako aj zohľadniť technologické a inovačné zmeny, sociálnu a hospodársku zmenu, a tiež uľahčiť kariérne zmeny, mobilitu a podporovať najmä dospelých s nízkou úrovňou zručností alebo nízkou kvalifikáciou. V súlade s úniou zručností je potrebné riešiť výzvy digitálnej a zelenej transformácie zvyšovaním úrovne zručností a rekvalifikáciou pracovníkov, zosúladením vzdelávania s potrebami priemyslu a podporou partnerstiev medzi vzdelávacími inštitúciami, zamestnávateľmi a verejnými orgánmi. Takisto je potrebné posilniť obeh a primeranú distribúciu zručností na vnútornom trhu, a to aj prostredníctvom jednoduchšej prenosnosti zručností a schopnosti prilákať a udržať si zručnosti v EÚ.
- (10) V nariadení (EÚ) [nariadenie o NRP] sa stanovujú všeobecné pravidlá plánu národného a regionálneho partnerstva (plán NRP) a stanovujú sa v ňom najmä ciele, ktoré sa majú podporovať plánmi národného a regionálneho partnerstva, a pravidlá týkajúce sa prípravy, vykonávania, riadenia a kontroly týchto plánov. ESF je jedným z fondov s finančnými prostriedkami vopred pridelenými členským štátom zoskupených pod plánom národného a regionálneho partnerstva v súlade s nariadením (EÚ) [...] [nariadenie o pláne NRP]. Je preto potrebné objasniť rozsah podpory z ESF vo vzťahu k cieľom stanoveným v nariadení o NRP a stanoviť osobitné ustanovenia týkajúce sa implementácie ESF.
- (11) Efektívna a účinná implementácia akcií podporovaných z plánu NRP vrátane ESF závisí od dobrej správy vecí verejných a partnerstva medzi všetkými aktérmi na príslušných územných úrovniach a sociálno-ekonomickými aktérmi, najmä sociálnymi partnermi a organizáciami občianskej spoločnosti.
- (12) S cieľom posilniť európske spoločnosti a európsky sociálny model by členské štáty mali vyčleniť na ESF minimálny objem zdrojov v rámci svojich plánov národného a regionálneho partnerstva prijatých v súlade s nariadením (EÚ) [nariadenie o pláne NRP]. Rôznorodosť a závažnosť rôznych sociálno-ekonomických výziev v členských štátoch si vyžaduje pružnejší prístup k programovaniu. Hoci je na zabezpečenie opatrení zodpovedajúcich týmto výzvam potrebná minimálna úroveň podpory

sociálnych politík, táto musí tiež úzko zodpovedať národným a regionálnym charakteristikám. Investíciám a reformám v kontexte usmernení pre politiky zamestnanosti a ESF sa musí prisudzovať ich relatívny význam na základe dôvodov, ktoré spôsobujú sociálnu nerovnosť alebo sociálne problémy. To znamená, že politické záruky na základe tematickej koncentrácie by mali byť výsledkom spolupráce medzi členskými štátmi a Komisiou. Minimálna suma určená na ESF musí takisto dosahovať rovnováhu medzi strategickým záujmom Únie investovať do svojich obyvateľov, a tým aj do kvality ponuky pracovnej sily, ako aj sociálneho pokroku, a zároveň investičnými potrebami, na ktoré sa vzťahujú iné špecifické ciele uvedené v článku 3 [nariadenia o pláne NRP].

- (13) Z ESF by sa mala podporovať zamestnanosť, ako aj rovnaký prístup na trh práce pre všetkých, spravodlivé a kvalitné pracovné podmienky a mobilita pracovnej sily. Takisto by mal ESF podporovať členské štáty pri poskytovaní podpory nezamestnaným a neaktívnym osobám prostredníctvom účinnej, včasnej, koordinovanej a individualizovanej pomoci založenej na podpore pri hľadaní zamestnania, odbornej príprave, zvyšovaní úrovne zručností a rekvalifikácii a prístupe k iným podporným službám, pričom osobitná pozornosť by sa mala venovať ľuďom v zraniteľných situáciách a ľuďom negatívne zasiahnutým zelenou a digitálnou transformáciou alebo otrasmami na trhu práce, ako aj tým, ktorí sú najviac vzdialení od trhu práce. ESF by sa mal naďalej zameriavať na nezamestnanosť mladých ľudí a problém mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (NEET), prostredníctvom predchádzania predčasnemu ukončeniu vzdelávania a odbornej prípravy a štrukturálneho zlepšovania prechodu zo školy do zamestnania vrátane plnej realizácie posilnenej záruky pre mladých ľudí, ktorá by mala takisto podporiť kvalitné pracovné príležitosti pre mladých ľudí. ESF by mal okrem toho naďalej investovať do zručností, ktoré sú kľúčové pre zelenú a digitálnu transformáciu.
- (14) ESF by mal zvýšiť ponuku pracovnej sily a zlepšiť vzdelávanie a odbornú prípravu a celoživotné získavanie zručností. ESF by mal najmä pomáhať pri dosahovaní pokroku vo vzdelávaní a v odbornej príprave, ako aj pri prechode do zamestnania, podporovať celoživotné vzdelávanie vrátane formálneho a neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa, ku ktorému dochádza vo všetkých fázach života, ako aj zamestnateľnosť, a prispievať ku konkurencieschopnosti a spoločenskej a hospodárskej inovácii tým, že bude v týchto oblastiach podporovať ľahko rozšíriteľné a udržateľné iniciatívy. Bolo by to možné dosiahnuť prostredníctvom učenia sa na pracovisku a učňovskej prípravy, celoživotného poradenstva, predvídania zručností v spolupráci s priemyselnými odvetvami, aktualizovaných školiacich materiálov, prognózovania a sledovania uplatnenia absolventov, odbornej prípravy pedagógov, potvrdzovania vzdelávacích výstupov a uznávania kvalifikácií.
- (15) ESF by mal uľahčiť prístup k službám vrátane posilnenia modernizácie, digitalizácie a odolnosti služieb zdravotnej a dlhodobej starostlivosti. ESF by mal podporovať členské štáty pri vykonávaní opatrení na odstránenie všetkých foriem diskriminácie a zabezpečenie rovnakých príležitostí pre všetkých, a najmä pre skupiny, ktoré sú nedostatočne zastúpené na trhu práce, čím sa zabezpečí rovnaký prístup k službám. Dostupnosť cenovo dostupných, udržateľných a vysokokvalitných služieb, ako je vzdelávanie a starostlivosť v ranom detstve, mimoškolská starostlivosť, vzdelávanie, odborná príprava a zdravotná a dlhodobá starostlivosť, najmä služby rodinnej a komunitnej starostlivosti, je nevyhnutnou podmienkou na zabezpečenie rovnakých príležitostí a mobility pracovnej sily. ESF by mal zabezpečiť, aby v súlade s

Európskou zárukou pre deti mal každý vrátane detí prístup ku kvalitným základným službám. V súvislosti s týmito službami, ako aj nezávislým životom by sa mali zohľadniť osobitné potreby osôb so zdravotným postihnutím vrátane prístupnosti. ESF by mal takisto prispieť k modernizácii systémov sociálnej ochrany, a to najmä s cieľom podporovať ich dostupnosť.

- (16) Podpora prostredníctvom ESF by sa mala použiť na presadzovanie rovnakých príležitostí pre všetkých, podporu silných sietí sociálneho zabezpečenia, posilnenie sociálneho začlenenia, medzigeneračnej spravodlivosti a boja proti chudobe. Z ESF by sa mali podporovať snahy členských štátov v boji proti chudobe vrátane riešenia materiálnej deprivácie v snahe nájsť východisko z bludného kruhu znevýhodnenia pre všetky generácie a podporovať sociálne začlenenie zabezpečením rovnakých príležitostí pre všetkých, bojom proti diskriminácii a riešením nerovností v oblasti zdravia. To zahŕňa mobilizáciu celej škály politik zameraných na najviac znevýhodnené osoby bez ohľadu na ich vek vrátane detí žijúcich v chudobe, marginalizovaných komunit, akými sú Rómovia, chudobných pracujúcich a najodkázanejších osôb. ESF by mal podporovať aktívne začleňovanie osôb, ktoré sú vzdialené od trhu práce, s cieľom zabezpečiť ich sociálno-ekonomickú integráciu. ESF by mal riešiť aj bezdomovectvo, a to aj prostredníctvom preventívnych a zmierňujúcich opatrení v súlade s Lisabonskou deklaráciou z roku 2021. Dôležitú úlohu pri dosahovaní týchto cieľov zohráva podpora sociálnej inovácie, a preto by sa mala propagovať.
- (17) Zásady demokracie, právneho štátu a ochrany základných práv patria medzi základné hodnoty Únie. Tieto hodnoty sú zásadné pre všetkých ľudí, a najmä pre tých, ktorí sú najzraniteľnejší. Okrem toho sú nevyhnutné pre účinnú implementáciu ESF. ESF by preto mal takisto podporovať presadzovanie a uplatňovanie týchto hodnôt pre všetkých. ESF sa bude naďalej zaoberať aj právami osôb so zdravotným postihnutím zakotvenými v Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. Takisto sa ním zabezpečí súlad s Úniou rovnosti a s ňou súvisiacimi stratégiami¹, ktorých cieľom je boj proti diskriminácii z dôvodu pohlavia, rasového alebo etnického pôvodu, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie, ako aj sociálna súdržnosť tým, že sa budú udržiavať a rozvíjať otvorené, demokratické, rovnoprávne a inkluzívne spoločnosti založené na zásadách právneho štátu.
- (18) V nariadení (EÚ) [nariadenie o národnom pláne] sa vyžaduje, aby členské štáty pri príprave a vykonávaní plánov národného a regionálneho partnerstva dodržiavali horizontálne princípy. V tejto súvislosti by sa členské štáty mali takisto podnecovať k tomu, aby využívali ESF na podporu cielených akcií na presadzovanie horizontálnych princíпов, ako je presadzovanie rodovej rovnosti a zabezpečenie prístupnosti služieb pre osoby so zdravotným postihnutím, a na umožnenie aktívnej účasti osôb so zdravotným postihnutím.
- (19) Aby sa zabezpečilo, že sociálny rozmer Európy vymedzený v Európskom pilieri sociálnych práv sa náležite presadzuje a že na najodkázanejšie osoby sa zacieli dostatočná suma zdrojov, členské štáty by mali z ESF vyčleniť zdroje na podporu sociálneho začlenenia.
- (20) Vzhľadom na osobitnú potrebu podporovať deti žijúce v chudobe by členské štáty mali takisto naprogramovať zdroje z ESF na riešenie opatrení v rámci záruky pre deti.
- (21) ESF by mal prispieť k zníženiu chudoby podporou národných schém, ktorých cieľom je zmierniť potravinovú a materiálnu depriváciu a podporiť sociálnu integráciu ľudí ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením a najodkázanejších osôb. Členské

štáty by mali vyčleniť zdroje z ESF na riešenie foriem extrémnej chudoby, ktoré majú najväčší vplyv na sociálne vylúčenie, ako je bezdomovectvo a potravinová a materiálna deprivácia.

- (22) Vzhľadom na pretrvávajúce vysoké úrovne nezamestnanosti a neaktivity vo viacerých členských štátoch a regiónoch, najmä pokiaľ ide o mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní ani zapojení do procesu vzdelávania alebo odbornej prípravy, je nevyhnutné, aby dané členské štáty aj naďalej investovali dostatočné zdroje z ESF do opatrení na podporu zamestnanosti mladých ľudí, a to aj prostredníctvom implementácie záruky pre mladých ľudí. Členské štáty by preto mali na uvedený problém vyčleniť primerané množstvo zdrojov. Členské štáty s vysokou nezamestnanosťou mladých ľudí by mali vyčleniť zdroje z ESF na podporu zamestnateľnosti mladých ľudí.
- (23) Efektívne a účinné vykonávanie akcií podporovaných z ESF závisí od dobrej správy vecí verejných a partnerstva medzi všetkými aktérmi na príslušných územných úrovniach, ako aj so sociálno-ekonomickými aktérmi, najmä sociálnymi partnermi a občianskou spoločnosťou. Preto je dôležité, aby členské štáty podporovali účasť sociálnych partnerov a občianskej spoločnosti na implementácii ESF. Členské štáty, ktorým bolo adresované odporúčanie pre jednotlivé krajiny v tejto oblasti, by mali prideliť zdroje z ESF na podporu budovania kapacít sociálnych partnerov a organizácií občianskej spoločnosti.
- (24) Vzhľadom na osobitné charakteristiky a obmedzenia najvzdialenejších regiónov by členské štáty mali do svojej kapitoly týkajúcej sa najvzdialenejších regiónov zahrnúť opatrenia na posilnenie zamestnanosti a mobility pracovnej sily, najmä pokiaľ ide o mladých ľudí, vzdelávania a zručností a sociálneho začlenenia.
- (25) Keďže cieľ tohto nariadenia, a to zvýšenie účinnosti trhov práce a podpora prístupu ku kvalitnému zamestnaniu, zlepšenie prístupu ku vzdelaniu a k odbornej príprave a zlepšenie ich kvality, podpora sociálneho začlenenia a zdravia a znižovanie chudoby, nie je možné dostatočne dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity uvedenou v článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Predmet úpravy

1. Týmto nariadením sa stanovujú osobitné podmienky implementácie Európskeho sociálneho fondu na programové obdobie 2028 – 2034 ako súčasť podpory Únie v súlade so všeobecnými cieľmi stanovenými v článku 2 nariadenia XX [nariadenie o pláne NRP], a najmä v jeho písmenách b) a e).
2. Táto podpora Únie sa má poskytovať v rámci plánu národného a regionálneho partnerstva v súlade s pravidlami stanovenými v nariadení (EÚ) [...] [plán NRP].

Článok 2

Podpora z ESF

1. Európsky sociálny fond (ESF) podporuje špecifické ciele stanovené v článku 3 nariadenia XX [nariadenie o pláne NRP].
2. Na účely odseku 1 členské štáty využívajú ESF na účely článku 2 písm. b) nariadenia XX [plán NRP] na základe usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov, ako sa stanovuje v článku 148 ods. 2 zmluvy, stanovených v rozhodnutí (EÚ) xxxx [usmernenia pre politiky zamestnanosti prijaté Radou najneskôr do 1. januára 2027].

Článok 4

Sociálna inovácia

1. Podporuje sa sociálna inovácia v oblastiach, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti ESF, najmä s cieľom testovať, hodnotiť a rozširovať inovačné riešenia, a to aj na miestnej alebo regionálnej úrovni, aby sa riešili sociálne potreby v partnerstve s príslušnými partnermi, a najmä so sociálnymi partnermi.
2. Komisia využíva technickú pomoc z vlastnej iniciatívy v súlade s článkom 12 nariadenia (EÚ) [nariadenie o pláne NRP] na uľahčenie budovania kapacít pre sociálnu inováciu, najmä prostredníctvom podpory vzájomného učenia, nadnárodnej spolupráce, vytvárania sietí a šírenia a podpory osvedčených postupov a metodík.

Článok 5

Podpora demografického prechodu

Členské štáty a regióny v prípade potreby stanovia integrovaný prístup k riešeniu výziev vyplývajúcich z demografického prechodu v jednej alebo viacerých osobitných kapitolách plánu národného a regionálneho partnerstva.

Článok 6

Podpora riešenia materiálnej deprivácie

1. Členské štáty môžu poskytnúť podporu s cieľom riešiť materiálnu depriváciu prostredníctvom distribúcie potravín a tovaru, ktoré sú v súlade s právom Únie týkajúcim sa bezpečnosti spotrebného tovaru.
2. Členské štáty a prijímatelia vyberajú potravinovú a/alebo základnú materiálnu pomoc na základe objektívnych kritérií súvisiacich s potrebami najodkázanejších osôb. Vo výberových kritériách, pokiaľ ide o potraviny, a v príslušných prípadoch aj tovar, sa zohľadňujú aj klimatické a environmentálne aspekty v záujme zabezpečenia spravodlivej a primeranej zelenej transformácie, najmä s cieľom obmedziť plytvanie potravinami a jednorazové plastové výrobky. V príslušných prípadoch sa pri výbere druhu

potravín určených na distribúciu prihliada na ich prínos k vyváženému stravovaniu najodkázanejších osôb. Potravinová a/alebo základná materiálna pomoc sa môže najodkázanejším osobám poskytovať priamo alebo nepriamo, napríklad prostredníctvom poukážok alebo kariet v elektronickej alebo inej forme, ak za ne možno získať len potravinovú a/alebo základnú materiálnu pomoc. Podpora pre najodkázanejšie osoby dopĺňa akúkoľvek prípadnú sociálnu dávku, ktorá môže byť poskytovaná v rámci vnútroštátnych sociálnych systémov alebo podľa vnútroštátneho práva.

3. Komisia a členské štáty zabezpečujú, aby sa pri poskytovaní pomoci v rámci podpory na riešenie materiálnej deprivácie rešpektovala dôstojnosť najodkázanejších osôb a aby sa predchádzalo ich stigmatizácii.
4. Členské štáty doplnia poskytovanie potravinovej a/alebo základnej materiálnej pomoci sprievodnými opatreniami, ako je postúpenie príslušným útvarom alebo podporou sociálnej integrácie najodkázanejších osôb.

Prvý pododsek sa neuplatňuje, ak poskytnutie takýchto opatrení nie je možné, napríklad ak sa podpora poskytuje v reakcii na núdzovú situáciu, akou je živelná pohroma.

5. Na účely tohto článku „najodkázanejšie osoby“ sú fyzické osoby, či už jednotlivci, rodiny, domácnosti alebo skupiny osôb vrátane detí v zraniteľnej situácii a ľudí bez domova, v prípade ktorých sa zistila potreba pomoci na základe objektívnych kritérií, ktoré sú stanovené príslušnými národnými orgánmi po konzultácii s príslušnými zainteresovanými stranami, pričom sa predchádza konfliktu záujmov, a ktoré môžu zahŕňať prvky umožňujúce ciele zameranie na najodkázanejšie osoby v určitých geografických oblastiach.

Článok 7

Partnerstvo

Členské štáty zabezpečia zmysluplnú účasť sociálnych partnerov a organizácií občianskej spoločnosti na vykonávaní podpory politik v oblasti kvalitného zamestnania, vzdelávania a zručností a sociálneho začlenenia v súlade s článkom 6 nariadenia XX [plán NRP].

Článok 8

Výbor zriadený podľa článku 163 ZFEÚ

1. Komisii pomáha výbor zriadený podľa článku 163 ZFEÚ (výbor ESF), pokiaľ ide o podporu poskytovanú na všeobecný cieľ uvedený v článku 3 ods. 1 písm. c) [špecifický cieľ – zamestnanosť] nariadenia XX [plán NRP].
2. Každý členský štát vymenuje jedného zástupcu vlády, jedného zástupcu organizácií pracovníkov, jedného zástupcu organizácií zamestnávateľov a jedného náhradníka za každého člena na obdobie najviac siedmich rokov. V prípade neprítomnosti člena je náhradník automaticky oprávnený zúčastniť sa na rokovaní. Výbor takisto zahŕňa jedného zástupcu z každej organizácie zastupujúcej organizácie pracovníkov a organizácie zamestnávateľov na úrovni Únie.
3. Výbor môže vydávať stanoviská k akýmkoľvek otázkam týkajúcim sa implementácie ESF.

Článok 9

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od dátumu začatia uplatňovania nariadenia (EÚ) [...], ktorým sa zriaďuje plán národného a regionálneho partnerstva na roky 2028 – 2034.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predsedníčka*

*Za Radu
predseda/predsedička*

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ A DIGITÁLNY VÝKAZ

[...]